

OBSAH

BUĎ SVĚTLO!	13
-------------------	----

A) Sjednocená teorie Všeho?

1. ZÁHADA SKUTEČNOSTI	16
Dvojí záhada.	17
Nový model světa: Koperník, Kepler, Galilei	18
Církev proti přírodním vědám	19
Vítězství přírodních věd.	21
2. FYZIKÁLNÍ POPIS POČÁTKU	22
Nová fyzika: Einsteinův relativistický časoprostor	23
Rozpínající se vesmír.	23
Velký třesk a jeho důsledky	25
3. CO OBSAHUJE SVĚT VE SVÉM NITRU	27
<i>HEISENBERG</i> a kvantová teorie.	27
Teorie Všeho – veliká naděje	28
GUT místo GOD? Hawking.	30
Teorie Všeho – velké zklamání	31
4. SPOR O ZÁKLADY MATEMATIKY	32
Bezesporná matematika? Gödel.	33
Definitivní teorie Všeho.	34
Příležitost ke kritické sebereflexi.	35
5. NEDOSTATEČNOST POZITIVISMU	37
Odmítnutí toho, co je metaempirické? Popper.	38
Opravdu jen nesmyslné pseudoproblémy?	39

Prokázat všechny výroky jako pravdivé není možné ani v přírodních vědách.	40
Vlastní zákony a meze přírodovědeckého poznání	42
6. SKUTEČNOST JE NEJISTÁ	43
Vesmír – člověk – já.	44
Mnohorozměrná a mnohovrstevná skutečnost.	45
Rozum, ne však pouze rozum.	46
7. PŘÍRODNÍ VĚDY A TEOLOGIE: ODLIŠNÉ PERSPEKTIVY	48
Přírodověda: základ, nikoli však celek.	48
I teologie potřebuje sebekritiku	49
Fyzikální poznání nemůže překročit svět zkušenosti.	51
Místo konfrontačního či integračního modelu model komplementární.	52

B) Bůh jako počátek?

1. OTÁZKA POČÁTKU POČÁTKŮ	53
Počáteční singularita	54
„Koperníkovský obrat“ ve filozofii: Descartes	55
Důkazy existence Boží – odsouzené k nezdaru: Kant	56
Ztroskotávají i důkazy opačné	57
2. BLOKUJE PŘÍRODNÍ VĚDY KRITIKA NÁBOŽENSTVÍ?	58
Oprávněnost a neoprávněnost kritiky náboženství:	
Feuerbach – Marx – Freud	58
Smrt Boha? Nietzsche	59
Přírodní vědy se musí bez Boha obejít.	60
Ateismus je pochopitelný, nikoli však nevyhnutelný.	62

3. KDE SE VZALY PŘÍRODNÍ KONSTANTY?.....	63
Vesmír – konečný v čase a prostoru.....	63
Intelektuální bezmoc před otázkou vzniku světa.....	65
Kde se berou principy vesmírného řádu?.....	67
Instinktivní opozice.....	69
4. REAKCE NA JEMNÉ VYLADĚNÍ VESMÍRU.....	70
Kosmologická spekulace: alternativní vesmíry.....	71
Další otázka: náš vesmír – jeden z mnoha?.....	72
Kosmologická demonstrace: vesmír od designéra.....	75
Další otázka: fyzikální důkaz existence Boží?.....	77
Pochybná základní motivace.....	77
5. PROČ NĚCO VŮBEC EXISTUJE A PROČ NAOPAK NEEEXISTUJE NIC?.....	79
Řešení hádanky světa?.....	80
S věděním vzrůstá i nevědomost.....	81
Přiblížení prapůvodnímu tajemství.....	84
Bůh jako hypotéza.....	85
Bůh jako skutečnost.....	86
Archimedovský bod.....	88

C) Stvoření světa nebo evoluce?

1. POČÁTEK JAKOŽTO POČÁTEK VÝVOJE.....	90
Evoluce biologických druhů: Darwin.....	91
Původ člověka z říše zvířat.....	92
2. TEOLOGICKÁ OBRANA.....	94
Anglikánské potíže.....	94
Druhý případ Galilei pro katolickou církev.....	95
Protestantský kreacionismus.....	96

3. EVOLUCE S BOHEM NEBO BEZ NĚHO?	98
Pokrok bez Boha: Comte	99
Evoluce směrem k Bohu: Teilhard de Chardin.....	100
Bůh v procesu: Whitehead	103
4. JAK MYSLET BOHA?.....	105
Je nějaká alternativa slova Bůh?	106
Bůh – nadpozemská bytost?.....	107
Časoprostor, obklopený věčností a nezměrností	108
Je Bůh osoba?.....	110
5. BIBLE A STVOŘENÍ.....	112
Mýty o stvoření ve světových náboženstvích.....	112
Potřeba informací.....	114
Magna Charta židovsko-křesťanského světového názoru	116
Metaforický obrazný jazyk.....	118
Žádná harmonizace či směřování.....	119
6. SVĚDECTVÍ VÍRY O PRVOPOČÁTKU	121
Stvoření času a prostoru z ničeho.....	121
Jaký je smysl víry ve stvoření dnes?	122
„V nepřístupném světle“	126

D) Život ve vesmíru?

1. ODKDY EXISTUJE ŽIVOT?.....	128
Co je to „život“?.....	129
Jsmo ve vesmíru sami?.....	130
Neúspěšné hledání	132
2. JAK VZNIKL ŽIVOT?.....	134
Nositelé života	134
Hmota se organizuje sama	136

3. NÁHODA NEBO NUTNOST?	138
Přednost má náhoda?	138
Náhodu řídí přírodní zákony	139
Je Bůh nadbytečný?	140
Existenciální alternativa	141
4. PROČ EXISTUJE VESMÍR, KTERÝ JE ŽIVOTU PŘÁTELSKÝ?	143
Evoluce směrem k člověku	143
Antropický princip?	144
Neexistuje nějaké definitivní odůvodnění	146
5. ZÁZRAKY	148
Porušení přírodních zákonů?	148
Výsledky biblické kritiky	149
Zázraky poukazují na víru	150
6. JAK CHÁPAT BOŽÍ PŮSOBENÍ?	151
Zduchovnělé pojetí Boha	151
Nekonečné působí v tom, co je konečné	152
Bůh a svět si nekonkurují	153

E) Počátek lidstva

1. FYZICKÝ VÝVOJ ČLOVĚKA	157
Vývoj člověka jako druhu	158
Člověk pochází z Afriky	159
Nejstarší stopy náboženství	161
2. DUŠEVNÍ VÝVOJ ČLOVĚKA	163
Problém duše a těla	164
Psýché místo duše	165
Podmíněná svoboda	166
Řízený prostředím a naprogramovaný	167

3. MOZEK A DUCH	168
Je člověk determinován fyzikálně-chemickými	
procesy v mozku?	169
Je svobodná vůle pouhou iluzí?	170
Neurovědní zlehčování odpovědnosti a viny	172
4. MEZE NEUROVĚDY	173
Na rozhodující úrovni mozku nic nevíme	174
Velké otázky neurověd	175
Chemie a fyzika neobjasňují já	178
Zkušenost svobody	180
Duchovní vesmír	181
5. POČÁTKY LIDSKÉHO ÉTOSU	184
Evolučněbiologické a sociokulturní faktory	184
Pra-étos jako báze světového étosu	185
I biblický étos má dějiny	186
Jedno světlo a více světel	187
EPILOG: KONEC VŠECH VĚCÍ	190
Fyzikální hypotézy o konci	190
Apokalyptická vidění konce	192
Smysl biblických vidění	194
Umřít do světla	195
Poznámky	197
Poděkování autora	217
Poděkování překladatele	219